

Nivi Rosing
Inatsisartunut ilaasortaq, Inuit Ataqatigiit

Kalaalisut oqaatsigut pillugit – § 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 209/2025-mut akissut

18-12-2025
Suliap normua. 2025 - 9824
All. nr. 26037699

Asasara Nivi Rosing

Postboks 1029
3900 Nuuk
Oqarasuaat: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Inatsisartut suleriaasiat naapertorlugu apeqqutitut saqqummiussannut qujanaq. Apeqqutitut tullinnguuttuni akissuteqarfissavakka.

Apeqquut 1: Naalakkersuisut qanoq tigussaasunik suliniuteqarpat Kalaallisut oqaatsivut atorlugit ilinniarnertuunngorniarsinnaanngornissaq anguniarlugu?

Akissut: Aallaqqaasiutigalugu erseqqissaatigineqassaaq kalaallit oqaasiisa ilinniartitaanermut atatillugu atorneqartarnerisa nukittorsarnissaat Naalakkersuisut ingerlaavartumik suliarimassuk, ilaatigut kalaallisut taaguusersuutit, ilinniartitsinermi atorlut ineriartortinnerisigut piginnaanngorsartarnikkullu.

Kalaallit oqaasii kisiisa atorlugit ilinniarnertuunngorniarni soraarummeersinnaanissamut periarfissat ilinniarniagassanullu piginnaasassat ilinniarnertuunngorniarninnut tunngatillugu inatsisini atuuttuni aalajangersarneqareersimapput.

Ilinniarnertuunngorniarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaani nr. 10, 29. september 2021-meersumi §§ 58 aamma 59 naapertorlugit ilinniarnertuunngorniarni ilinniartitsisut kandidatitut soraarummeersimassapput aammalu ilinniarnertuunngorniarni ilinniartitsinissamut piginnaasaqarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 18, 17. september 2015-meersoq naapertorlugu ilinniagassani suliassanut perorsaanermillu piginnaasaqarnissaq piumasaqaataavoq. Tamatuma malitsigisaanik kandidatitut qaffasissulimmik ilinniagallit tamakkiisumik ilinniartitsisinnaatitaapput.

Kalaallit Nunaani ilinniarnertuunngorniarni ilinniakkatigut sammisassat 28-t missaaniipput fag-illu A, B, C-imik qaffasissusillit 70-it missaaniillutik. Ilinniarnertuunngorniarni kalaallisut tamakkiisumik soraarummeertoqartalissappat faginut assigiinngitsorpasuumut ilinniartitsinermik piginnaasalinik ilinniartitsisussaqarlunilu censorissaqarnissaq pinngitsoorneqarsinnaanngilaq.

Ilisimatusarfik massakkut GUX-imi ulluinnarni ilinniartitsisarnernut toqqaanartumik attuumassutilinnik marluinnarnik kandidatinnngorniartoqarsinnaavoq.

Ilinniarnertuunngorniarni ilinniagassat amerlanersaat, tassunga ilaallutik pinngoritamik ilisimatusarluni, aningaasarsiornikkut, tarnip pisusnaanik ilinniagassat oqaatsitigullu ilinniagassat amerlanersaat Kalaallit Nunaani kandidatitut ilinniarneqarsinnaanngillat, taamaattumilu tamakku nunani allani ilinniarneqartariaqartarlutik. Ilinniartitsisinaanissamut piginnaasassanik naammassinnissimallutillu kalaallisut ilinniartitsisinaanissamut piginnaasassanik atorfinitsitsisinaanissamut tunngavissat taamaaliornikkut killilerneqarput.

§ 37 naapertorlugu siusinnerusukkut apeqqutigineqarsimasumut Naalakkersuisut akissutaani (234/2024) ilisimatitsissutigineqarpoq ilinniagassat ilaanni sulii ilinniartitsissuaaleqisoqartoq ilaatigut kalaallisut, ilinniartitsinissallu naammassisinaanajumallugit ilinniartitsisinaanissamut piginnaasassanut piimasaqaatit ilaatigut qasukkarneqartariaqartarsimasut.

Ataatsimut isigalugu kalaallit oqaasii tamakkiisumik atorlugit ilinniarnertuunngorniarni naammassinnissinaananeq ilinniartitsinissamut piginnaasassat ilinniartitaanerullu aqqis-suunneqarsimaneranut sinaakkutit atuuttut iluanni aalajangersarneqarsimapput.

Apeqput 2: Qaqugu Nunatsinni oqaatsivut atorlugit tamakkiisumik ilinniarnertuunngorniartoqarsinnaalissava?

Akissut: Kalaallit Nunaani kalaallit oqaasii kisiisa atorlugit tamakkiisumik ilinniarnertuunngorsinnaanissap qaqugu pisinnaanissaa Naalakkersuisut massakkuugallartoq ullulersinnaanngilaat.

Tamatumunnga patsisaavoq inatsisit atuuttut naapertorlugit ilinniarnertuunngorniarni ilinniagassat tamarmik ilinniartitsisinaanissamut soraarummeersitsisinaanissamullu piginnaasalinneq naammattunillu inuttaqartariaqarnerat. Naammassisassat pineqartut naammassineqarsimatinnagit alloriartarluni ineriartortitsisoqassaaq.

Apeqput 3: Naalakkersuisut qanoq tigussaasunik anguniagaqarpat oqaatsivut ilisimatusarnermi atorlukkut ineriarniarlugit?

Akissut: Kalaallit Nunaata ilisimatusarnikkut periusissaa 2022-2024 "Ilisimatusarnermi ineriartortinnissamut aqqut" aqqutigalugu ilisimatusarnermi atorlukkut kalaallit oqaasii atorlugit ineriartortinneqarnissaanut anguniagassat Naalakkersuisut aalajangersarsimavaat.

Periusissiami anguniakkat ilagaat ilisimatusarnermi paasisat inuiaqatigiinnit pissarsiarineqarsinnaanissaat aammalu kalaallit oqaasii ilisimatusarnermi nalinginnaasumik atorlukkut ineriartortinneqarlutillu, tassunga ilanngullugit suliaqarfinnut aalajangersimasuni taaguutit atorlukkut tamakkiisumik ineriartortinneqarnissaa pingaartumik inulernermit inuiaqatigiillerinermilu taaguutit eqqarsaatigalugit. Ilisimatusarnerit amerlanersaat nunani allani, nunat allaneersunik suleqateqarluniluunniit ingerlanneqartarputtaaq, taamaattoqartillugu tuluit oqaasii salliutillugit atorlukkut. Taamaattumik ilisimatusarnermi atorlukkut suliaq apeqqutaatillugu periarfissaqartillugulu kalaallisuunngorlugit suliarineqartarput.

Kalaallit Nunaani Ilisimatusarnermi Siunnersuisoqatigiit aammalu Arctic Hub ilisimatusarnermi paasisanik innuttaasut paasisimasaqarnerulernissanik siammarterisarnarullu pitsanngorsarnissanik suliaqartarput.

Apeqquut 4: Naalakkersuisut meeqqat atuarfiani oqaatsitsinnut tunngasunik atuartitsissutaasussanik inerisaanissamut qanoq takorluuippat?

Akissut: Meeqqat atuarfiani ilinniartitsissutit oqaatsitsinnik kulturitsinnillu aallaave-garnissaat Naalakkersuisut sulissutiguarpaat. Meeqqat atuarfianut inatsisip 2021-mi allannngortinneranut atatillugu ilinniagassani tamani ilikkagassatut anguniagassat susas-saqartut suleqatigalugit nutarterneqarlutillu pisariillisarneqarput. Nalunaarut pineqartoq tassaavoq Atuarfimmil atuaritsissutini atuaritsissutinilu qanitariissuni alloriarfiit siunertaat kiisalu atuaritsissutit siunertaat ilikkagassatullu anguniagassat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 38, 26. juli 2023-meersoq.

Kalaallisut ilikkagassatut anguniagassani atuartut kalaallit sumiorpaluutaanik ilisi-masaqalernissaat anguniagaavoq. Siusinnerusukkut nalunaarutaasimasumi pineqartoq ilaasimavoq immikkoortumi sammisami "Kulturi inuuniarnermilu atugassarititat"-ini ilikkagassallu naqqissornerini sumiorpaluutsit ilisimasassatut piginnaasassatullu angunia-gassani "Attaveqatigiinneq"-imi ilaallutik. Taamaattumik sumiorpaluutsit meeqqat atuarfiani atuartitsinnermi allannngortinneqarsinnaanatik ilaatinneqarput.

Meeqqat atuarfiani ilinniartitsissutissanik ineriartortitsineq Ilinniartitaanermut Aqutsi-soqarfiup ilinniagassanik isumaginnillunilu saqqummersitsisarfiarit Ilinniusiorfimmit ilinniartitsissutissanik ullutsinnut naleqquttunik pitsaasunillu suliaqartarnissamik periu-sissiornikkut siunniussaqsarimasumit isumagineqartarput. Kalaallit oqaasii matematikilu ukiuni kingullerni pingaartinneqarlutik ilinniagassaasimapput. Piginnaasat annertusar-sinnaajumallugit aaqqissuisutut atorfiit ukiuni kingullerni marloriaatinngortinneqarsima-put saqqummersitsisarfiillu nunanit allaneersut suleqatigineqarneri annertusigaluttuinnar-put atorutissanik pisariaqartinneqartunik kalaallisuunngortitanik saqqummersitsisarneq eqqarsaatigalugu. Atortussat amerlasuut iBogs-portalen, 2021-mi atulersinneqartoq aqputigalugu saqqummersinneqartarputtaaq.

Ilinniutinik saqqummersinneqareersimasunik nunanit allaneersunik Ilinniusiorfik pisior-toreeraangami pineqartut meeqqat atuarfiani ilikkagassatut anguniakkat, kalaalli-suunngorlugit suliarineqarsimasut aallaavigalugit naleqqussarneqartarput. Taamaattumik ilikkagassatut anguniakkat ilinniusiorfiup kalaallisuunngortitsisarnerini sinaakkutitut tunngavineqartarput.

Kalaallisuunngortitsinnginnermi atorut pisiarineqartut imarisai (Ilaatigut imarisaasa meeqqanut kalaallinut atuartunut pingaaruteqassusaat) ilikkarnassusaallu nalilernerqar-tarput. Assersuutigalugu upperisarsiornermik filosofiimillu nunatsinni meeqqat atuarfiani ilinniartitsinnermi atorutissanik nunanit allanit pisisoqartillugu, pædagogikkimut tunngasut, ilikkaruminassusaat atorutissanilu sammineqartut nalilersorneqartarput. Tamakku tassaasinnaapput inuit ileqqutoqaat, inuit upperisaat oqaluttuaallu, kristumiussutsip Kaalaallit Nunaani oqaluttuassartaa kiisalu nunarsuatsinni upperisat allat, tassuunakkut upperisat assigiinngitsut oqaluttuassartaallu sanilliunneqarsinnaalersarmata.

Naleqqussaanneri kalaallisuunngortitsinernilu inuit upperisaat ileqqutoqaallu Ilinniusior-fimmit kisimik aallaavigineqarneq ajorput, kalaallilli kulturianut tunngasut akuutinneqar-tarput kalaallit ilusilersuisartut, assiliisartut, eqqumiitsuliortut, taalliortatut atuakkiortut il.il. atorneqartarnerisigut.

**A) Naalakkersuisut sumiorpaluutsit Tunumiusut Avanersuarmiusullu
atuartitsissutissatut ilanngussinnaaneri takorluugarivaat?**

Akissut: Aap. Tunumiusut avanersuarmiusullu sumiorpaluutsit ilinniartitsisarnerni ilaareerput kalaallisullu ilisimasat piginnaasallu eqqarsaatigalugit anguniagassani ilaatinneqareerlutik. Ukiuni kingullerni ilinniartitsisarnerni atortussanik kalaallit oqaasiisa assigiinngisitaarneranik pingaartumillu sumiorpaluutsinik atuiffiusunut tunngasunik atuartitsinerni atorneqartartussanik suliaqartoqartarpoq.

Kalaallit oqaasiinik "Oqaatsit kulturilu"-mi ilinniagassani ilisimasassatut ilikkagassatullu ilitsersuutini sumiorpaluutsit eqqarsaatigalugit ilinniartitsisunut klassini tamani anguniagassaasinnaasut allaaserineqarsimapput. Tassani ilaatigut imaa allassimasoqarpoq:

- Nukarlernut atuartup Kalaallit Nunaanni sumiorpaluutit assigiinngitsut tikkuarsinnaassavai Kalaallit Nunaannilu taaguisarnerit assigiinngissinnaanerinik ilisimasaqassalluni.
- Akullernut atuartup sumiorpaluutsit assigiinngissutaanik sanilliussisinnaassaaq assigiinngissutaasullu ilisimasaqarfigalugit.
- Angajullernut Atuartup kalaallit oqaasii nunarsuannngorsagaasumi oqallisigisinnaavai kalaallilu sumiorpaluutaanik kiisalu oqaatsitta kulturitsinnut inuiaqatigiinnullu pingaaruteqassusaanik illisimasaqassalluni.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Nivi Olsen